

Er zijn niet veel adviseurs die alles van een oudedagsvoorziening afweten. Dat komt omdat de zaken rondom het pensioen zeer complex zijn en doordat elke bedrijfsovername anders is. Henk van den Brink van Flynth heeft zich dit onderwerp eigen gemaakt en probeert zo de bedrijfsoverdragers te helpen aan een goed pensioen. Maar allicht nog belangrijker, zorgt hij er ook voor dat er een levensvatbaar bedrijf overblijft.

Tekst: Lilian Braakman
Fotografie: René Faas

Oorspronkelijk komt de 48-jarige senior belastingadviseur Henk van den Brink uit de Veluwe. Hij is naar Enkhuizen verhuisd voor zijn vrouw en ging bij de toenmalige LTB in Schagen en Breezand werken. Na een aantal jaren kwam daar het kantoor in Zwaagdijk bij, wat nu zijn vaste werkplek is. Met twintig jaar ervaring heeft Van den Brink specifieke kennis van de bloembollensector. Deze kennis kan hij goed gebruiken bij een bedrijfsovername. Zijn taak is onder andere ervoor zorgen dat de bedrijfsoverdragers een pensioen uit hun bedrijf kunnen halen. Van den Brink: "Doordat ik in het Noordelijk Zandgebied en in West-Friesland heb gewerkt, weet ik hoe het eraan toegaat in een regio. Zo huren kwekers in West-Friesland grond en in het Noordelijk Zandgebied hebben kwekers veelal eigen grond. Daar gold voorheen de leus 'mijn land is mijn pensioen', maar dat is al lang niet meer zo. Door waardedaling is het land nog maar de helft waard ten opzichte van de hoogste waarde in 2000. Als de grond duur is aangekocht, dan is het lastiger om een pensioen uit het bedrijf te halen."

LEVENSATBAAR

Van den Brink kijkt bij een overname naar de drie belangrijkste punten: "Het bedrijf moet levensvatbaar blijven voor de opvolger, er moet een redelijke oudedagsvoorziening zijn voor de overdragers en ik kijk naar de positie van de eventuele andere kinderen. Het eerste punt is het belangrijkste. Als er geen levensvatbaar bedrijf meer overblijft, is het misschien beter om het te verkopen. Dat komt altijd op tafel in zo'n situatie. Het pensioen van een ondernemer zit totaal anders in elkaar dan iemand die een vaste baan heeft. Zij bouwen via een pensioenfonds wat op voor later. Een ondernemer kan dat ook via een bank of verzekeraar laten doen, maar hij moet er zelf achteraan. Een baat hierbij is dat er fiscale voordelen zijn waarvan een overdrager kan profiteren, maar het belangrijkste is dat een ondernemer een zak met geld heeft. Dit vermogen is namelijk nodig om een aantal jaren van te leven. Hoe

de ondernemer het ook regelt – geld kan op de bank staan, in een verzekeringspolis, onderneming, bollenkraam, machinepark, land of gebouw zitten - er is geld nodig voor een pensioen. Wij proberen daarnaast om zo min mogelijk geld richting de fiscus te laten gaan, maar het juist zoveel mogelijk mee te geven aan de overdrager."

.....

'De keuze om geld te investeren in de onderneming in plaats van in een pensioen is snel gemaakt'

.....

"Qua pensioenopbouw zijn er een aantal mogelijkheden", legt Van den Brink uit. "Het kan door gewoon geld op een bankrekening te zetten en zo zelf te sparen. Het kan ook met lijfrente. Dan stort een ondernemer een bedrag en dat is belastingaftrekbaar. Stel er wordt tienduizend euro gestort en daardoor betaalt hij vierduizend euro minder belasting. Dan heeft het de ondernemer eigenlijk maar zesduizend euro gekost. Dit voordeel behaal je niet met een eigen bankrekening. Tegenwoordig is het niet meer mogelijk om een lijfrente te gebruiken als overbrugging naar je AOW-uitkering. Dat mag alleen als de lijfrente levenslang wordt uitgekeerd. Over de uitkering betaalt een ondernemer wel weer belasting, dit als tegenhanger van de aftrekbaarheid bij betaling." Lijfrente is de laatste tijd minder populair vanwege onder andere de woekerpolisaffaire, geeft Van den Brink aan. "Mede daardoor zijn er bankspaarproducten op de markt gekomen die vergelijkbaar zijn met lijfrente, maar deze zijn transparanter. Het is een fabel dat deze producten niets kosten. Een nadeel is dat de bankrekening leeg kan raken, dit in tegenstelling tot de levenslange lijfrente. Als er nog wel geld op staat, gaat dit naar erfgenamen."

SPAREN

Tijdens een bedrijfsoverdracht zijn er diverse manieren waarop een overdrager zijn pen-

Henk van den Brink: 'Hoe je het ook regelt, er is geld n

PENSIOEN VOOR BEDRIJ

'Er is een 'z

sioen kan regelen. "Een eerste en belangrijke kanttekening hierbij is dat de ondernemer tijdens zijn loopbaan wel geld gespaard moet hebben", geeft Van den Brink direct aan. "Voor een vof en een eenmanszaak heb je de fiscale oudedagsreserve (for). Dat is een soort interne lijfrente, hierdoor kan het betalen van belasting uitgesteld worden en blijft er meer geld in het bedrijf. Als een ondernemer stopt kan hij ervoor kiezen om een product te kopen extern bij een bank of intern een lijfrente bedingen bij de nieuwe eigenaar. Over de vrijval van de for of over de lijfrente-uitkering moet wel belasting betaald worden, daarom is het vaak financieel aantrekkelijker om een lijfrente te bedingen en de uitkeringen over meerdere jaren uit te smeren. Als de for in een keer bij het inkomen wordt geteld, is het belastingtarief al gauw 52 procent. Als de lijfrente-uitkering (samen

nodig voor een pensioen'

FSOVERDRAGERS:

'zak met geld' nodig'

met de AOW) per jaar onder de 33.000 euro blijft, bedraagt de inkomstenbelasting ongeveer twintig procent. Dat is aanzienlijk voordeliger"

BALANS

Bij een bv is de constructie anders. "Ondernemers bouwen pensioen op in de eigen bv. Het is dan een schuld op de balans waar gespaard geld tegenover hoort te staan. Dit is soms nog lastig, want dat geld kan ook verdwijnen in de aankoop van een nieuwe trekker. Daarom is soms de vraag of er echt geld is gespaard, of dat het als reservepot is ingezet. Het is een risicovolle manier van geld opzij zetten. Daarom is het prettig voor de onderneming dat het uitkeren van het geld aan de pensionaris langzaam gebeurt. In alle gevallen is het bij een bedrijfsoverdracht goed om duidelijke afspra-

ken te maken over de bedragen die de opvolger maandelijks uitkeert aan de bedrijfsoverdrager. Het is dan minder belangrijk of deze betaling lijfrente, pensioen, aflossing en/of rente betreft, het is voor de overdragers immers wenselijk om per maand voldoende geld te krijgen om van te leven."

COMBINEREN

Van den Brink geeft aan dat het principe niet verandert. "Er blijft een zak met geld nodig. Het is wel zo dat het pensioen bij een rijke onderneming makkelijk te regelen is. Als een bedrijf in zwaar weer verkeert is het zeker ook mogelijk, maar dan moeten beiden partijen genoeg nemen met minder. De fiscale voordelen bekijk ik per situatie. Er zijn veel fiscale instrumenten die op de weegschaal komen maar niet in elke situatie zijn die bruikbaar.

We moeten ons er zeker niet alleen door laten leiden tijdens het overnameproces."

Na een overname raadt Van den Brink aan om alvast een bedrag aan de overdragers uit te keren. "Dat is nodig als de overdragers bijvoorbeeld een auto willen kopen. Anders moet het geld uit het bedrijf komen. Als de ondernemer toevallig net krap bij kas zit, dan kan dit voor spanningen zorgen." Een andere tip van de adviseur is om als ondernemer alle mogelijkheden om een pensioen op te bouwen te combineren. "Als er geld is, zet wat apart. De keuze om geld te investeren in de onderneming in plaats van in een pensioen is snel gemaakt, want het bedrijf gaat voor. Maar het is goed om soms wat opzij te zetten voor een pensioen. Dat geld heb je dan ook echt. Er kan wel een post op de balans staan, maar dat geld is soms lastig uit het bedrijf te halen."